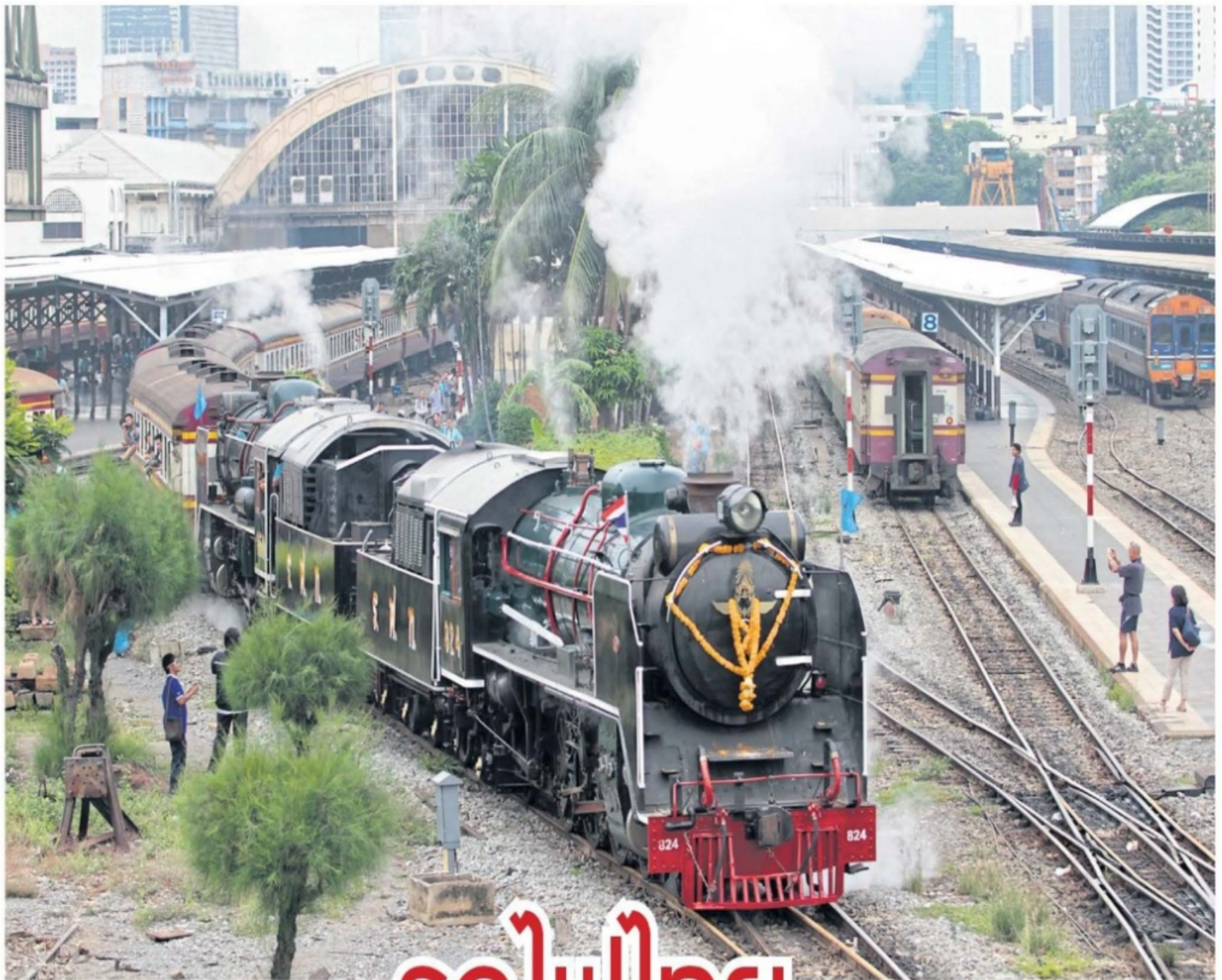

รถไฟไทย

การเดินทางโรแมนติกแบบไทยๆ [1]

Another One

เรื่อง : อรุณ ทรัพย์
ภาพ : ชนิกั กัตติญญ

จะปฏิเสธไม่ได้เลยว่า การเดินทางโดยรถไฟเป็นความโรแมนติกที่สุดในบรรดาวิธีการเดินทางทั้งหมด

ยกเว้นการขี่ม้า ซึ่งฉันคิดว่าการขี่ม้ากับอควินเป็นที่สุดของคู่รัก

แม้กระทั่งละคร "บุพเพสันนิวาส" ยังมีฉากพระเอกพานางเอกขี่ม้าชมเมือง แต่ในปี พ.ศ.นี้ มันคงเป็นแค่ภาพจำลองในอดีตที่เราเห็นในหนังหรือละคร เวลาเราต้องการแสดงให้เห็นถึงความโรแมนติก

ของคู่รัก

รถไฟก่อนกำเนิดมาสักประมาณ 200 กว่าปีแล้ว เมื่อปี 2357 จอร์จ สตีเฟนสัน ชาวอังกฤษ ได้ประดิษฐ์รถจักรไอน้ำชื่อว่า ร็อกเกต ได้สำเร็จ เพื่อให้ลากจูงแท่นม้า ขนถ่านหินในเมือง หลังจากนั้นค่อยพัฒนานำมาใช้ขนส่งผู้โดยสารและสินค้า

ส่วนรถไฟเข้ามาในกรุงรัตนโกสินทร์ ในปี 2398 ก็เพราะ เซอร์จอห์น เบาวริง นักเจรจาชาวอังกฤษนี้แหละ เป็นผู้เจรจาสัญญาใหม่ โดยคราวนี้ได้อนุญาตให้พระราชาและเครื่องราชบรรณาการของสมเด็จพระนางวิกตอเรียแห่งอังกฤษ เพื่อถวายแด่รัชกาลที่ 4

ประกอบด้วยรถไฟจำลองย่อส่วน

จากของจริง เป้าหมายคือจะให้เป็นที่เครื่องดลใจคิดสถาปนากิจการรถไฟขึ้นในราชอาณาจักรไทย

แต่ในช่วงเวลานั้นภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยยังไม่มั่นคง และมีจำนวนพลเมืองน้อย กิจการจึงระงับไว้ก่อน จนกระทั่งปี 2430 ในรัชสมัยรัชกาลที่ 5 การเริ่มต้นกิจการรถไฟจึงเกิดขึ้น

เนื่องด้วยสาเหตุการเข้าถึงราษฎรในที่ห่างไกลลำบากโดยทางเรือและทางเกวียน และการล่าอาณานิคมก็ขยายไปทั่วอินโดจีน การสร้างทางรถไฟจึงเป็นการตรวจตราป้องกันการรุกราน และเปิดภูมิประเทศให้ประชาชนพลเมืองเข้าบุกเบิกพื้นที่ที่กว้างเปล่าให้เป็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศ ได้

แลกเปลี่ยนขนส่งสินค้าและผู้โดยสารไปมาถึงกันได้สะดวกขึ้น

เส้นทางแรกที่เราสำรวจเพื่อการสร้างทางรถไฟคือ กรุงเทพฯ-เชียงใหม่ หลายปีต่อมาเราก็มีรถไฟอย่างเป็นทางการ การสร้างรถไฟในประเทศไทยไม่ใช่เรื่องง่าย ส่วนใหญ่จะเป็นฝรั่งทั้งหมดที่เป็นผู้ดำเนินการ มีคนไทยอยู่น้อยมากที่จะเป็นลูกมือ

การพัฒนาการรถไฟต่อมาจึงเป็นเรื่องยากยิ่งนัก ฉันเข้าใจว่าการส่งลูกหลานไปเรียนเรื่องวิศวกรรมในต่างประเทศสมัยนั้นเป็นเรื่องของเจ้าขุนมูลนาย ความรู้ที่ส่งมาถึงคนไทยในการต้องดำเนินกิจการรถไฟไทยจึงเป็นเรื่องที่ซับซ้อนยิ่งกว่า

นี่ยังไม่ต้องพูดถึงโครงสร้างที่การรถไฟที่มีระบบขั้นตอนมากมาย แล้วยิ่งทำให้คนไทยซึ่งมีการศึกษาแค่ขั้นพื้นฐานมีน้อยยิ่งทำให้เกิดการพัฒนาได้ยาก แต่ถึงกระนั้นไม่ว่ารถไฟจะมีปัญหาแค่ไหน การเดินทางโดยรถไฟก็จะได้เปรียบเป็นอันดับหนึ่ง ด้วยความปลอดภัยและราคาถูก

โดยเฉพาะรถไฟชั้นสาม ที่ได้เห็นวิวหลักล้านแต่จ่ายที่นั่งแค่หลักสิบ ซื้อตั๋วโรแมนติคได้ไม่ยากเลย และในช่วงที่รัฐยื่นมือเข้ามาช่วยก็ได้นั่งฟรี

ย้อนกลับไปเมื่อเกือบ 20 ปีก่อนฉันตัดสินใจในปลายวันหนึ่งว่าฉันจะขึ้นเชียงใหม่ในวันหยุดยาว ครั้งนั้นฉันจำไม่ได้ว่าเป็นวันหยุดเนื่องในโอกาสใด แต่เป็นครั้งแรกที่ฉันคิดจะกลับไปเยี่ยมเมืองเชียงใหม่อีกครั้งในรอบหลายปี

รถไฟเป็นอันดับแรกผุดขึ้นมาในความคิด เมื่อคิดแล้วโทรไปถามรายละเอียดการเดินทางในค่ำวันนั้น ทางปลายสายแจ้งว่าให้มาซื้อตั๋วเลย เพราะรถไฟชั้นหนึ่งชั้นสองเต็มหมดแล้ว เหลือชั้นสามซึ่งไม่รับจอง เพราะเปิดให้นั่งได้ตามอัธยาศัย

ฉันโทรหาเพื่อนเพื่อชวนขึ้นเชียงใหม่

ด้วยกัน เพื่อนตอบรับทันที เรานัดเจอกันตอน 2 ทุ่ม เพราะรถไฟเที่ยวที่เราจะไปออก 4 ทุ่ม เมื่อถึงหัวลำโพง ฉันดึงไปที่ช่องซื้อตั๋ว ฉันได้ตั๋วชั้นสาม 2 ใบ ตอนนั้นจำได้ว่าราคาไม่ถึง 200 บาท

ฉันเคยนั่งรถไฟตอนเด็กๆ และเป็นประสบการณ์ที่ดีมาก แม้ว่าจะเป็นชั้นสามก็ตาม มันสนุกมาก ได้กินโป๊ง อาหารจากชาวบ้านที่ขึ้นมาขายตามสถานี และยังได้ดูหนัง “ผีเสื้อและดอกไม้” ชีวิตบนรถไฟยิ่งตอกย้ำความโรแมนติคมากขึ้น

กลับมายังหัวลำโพงในปีนั้น รถไฟชั้นสามที่ฉันขึ้นค่อนข้างแออัด ฉันกับเพื่อนเริ่มเข้าใจสถานการณ์ว่าอีกอย่างน้อย 14 ชั่วโมง เราจะเจอกับอะไร

เรามองหน้ากันและตัดสินใจไปยังตู้เสบียง รถไฟยังไม่ออก ตู้เสบียงยังไม่เปิด แต่ฉันกับเพื่อนก็ถามเจ้าหน้าที่ว่าฉันนั่งรอสั่งอาหารได้ไหม เจ้าหน้าที่ตู้เสบียงบอกได้ แต่ถ้าจะนั่งยาวต้องมีเงื่อนไข

ฉันถามว่าเงื่อนไขอะไร เขาตอบว่าต้องสั่งเบียร์อย่างน้อย 6 ขวด เพื่อนฉันตอบทันทีว่าได้ เอามาเลย 12 ขวด พี่ขอ 2 ที่ เจ้าหน้าที่จัดการเคลียร์ที่นั่งให้ฉันและเพื่อนทันที และขอให้จ่ายเงินเลย ฉันและเพื่อนไม่มีปัญหา เพียงแต่บอกว่าให้ทยอยมาเสิร์ฟ เพราะเบียร์จะไม่เย็น

ฉันและเพื่อนจึงได้นั่งที่ตู้เสบียงอย่างสบาย เงื่อนไขที่พนักงานรถไฟยื่นให้ก็น่าแปลกอยู่ ราคาเบียร์ก็แพงกว่าร้านค้านิดหน่อยไม่มากนัก ฉันคิดว่าการรถไฟฯ คงไม่ได้รับรายได้จากสิ่งนี้แน่นอน แต่ฉันคิดว่าก็คุ้มที่เราจะนั่งกินเบียร์ไปคุยกันไปทั้งคืน และได้ดูวิวตอนเช้าในช่วงเช้าเด่นชัย คงสวยงามดู

ระหว่างนั้นเราก็ดูเมนูอาหารซึ่งเป็นกับแกล้ม สักพักนายสถานีประกาศ รถไฟเริ่มเคลื่อนออกจากสถานี ผู้คนเริ่มวิ่งตาม

รถไฟ แล้วเริ่มลั่นตะลักราที่ตู้เสบียงซึ่งไม่มีประตูกัน เพราะประตูเสีย ฉันและเพื่อนนั่งกันอย่างสบาย 2 คน ขณะที่มีที่นั่ง 4 คน ไม่มีใครสามารถมานั่งเพิ่มได้ เรามีอภิสิทธิ์นี้ได้ เพราะเราสั่งเบียร์ถึง 12 ขวด

ในวันนั้น 12 ขวดสำหรับพวกเราไม่มากนัก เดียวก็หมด และอาจไม่เมาเท่าไรด้วยภูมิคุ้มกันที่มีมาดี บรรยากาศเริ่มจ๊อกแจ๊กจ๊อแจ เมื่อรถไฟจอดสถานีไทน์ ก็มีผู้คนขึ้นมาเพิ่มอีกจนเรียกว่าต้องยืนเท่านั้น นั่งก็ยังไม่ได้ คนเริ่มลั่นเข้ามาที่ตู้เสบียง ฉันนั่งอยู่ติดกับทางเข้าพอดี และยังมีที่นั่งว่างอย่างละ 1 ที่ข้างฉันและเพื่อน

พอมินาทีว่างจึงมีวัยรุ่นผู้ชายค่อยๆ เนียนมานั่งกับฉันและเพื่อน แต่ในที่สุดเจ้าหน้าที่ผู้รักษาดูเสบียงก็ไล่วัยรุ่นออกไป บอกไม่มีสิทธินั่ง ความจริงฉันก็ค่อนข้างโล่งใจ เพราะไม่แน่ใจในความปลอดภัย